

ДРЖАВНА РЕВИЗОРСКА ИНСТИТУЦИЈА

РЕЗИМЕ

ИЗВЕШТАЈА О РЕВИЗИЈИ СВРСИСХОДНОСТИ ПОСЛОВАЊА „Унапређење бицикличког саобраћаја”

8. фебруар 2023. године

У последњих десет година, бициклички саобраћај доживео је експанзију у свету и у Србији. Бициклисти су постали видљивији на улицама, у црној хроници и у статистици. Важећа законска регулатива и саобраћајни прописи нису у довољној мери обухватили бицикличку инфраструктуру и њене елементе. На нивоу Републике Србије не постоји јединствени руководећи документ, који се, у смислу саобраћајне политике, свеобухватно бави принципима бицикличког саобраћаја, даје смернице за његов развој или поставља конкретне циљеве. Управо из овог разлога, у пракси се могу видети различита решења у тумачењу и спровођењу прописа, планирању и градњи инфраструктуре, едукацији, приоритету у планирању саобраћаја или буџетским издвајањима.

У Стратегији безбедности саобраћаја на путевима Републике Србије за период од 2015. до 2020. године наводи се да постоји недостатак саобраћајних површина за кретање рањивих учесника у саобраћају у које спадају и бициклисти. Један од кључних проблема безбедности бициклиста у Србији јесте саобраћајна инфраструктура која није прилагођена овој категорији учесника у саобраћају (не постоје бицикличке стазе, нити траке за бицикliste, саобраћајна сигнализација, уређена паркиралишта итд.). Такође, значајан инфраструктурни проблем представља пракса постављања ивичњака приликом повезивања бицикличке стазе и коловоза. Тек неколико градова у Србији има више од десет километара стаза намењених свакодневном бицикличком саобраћају. Самим тим, бициклисти су често принуђени да се крећу коловозом где их возачи моторних возила третирају као „ометаче“ саобраћаја, а не као саставни део саобраћајног система.

Бициклисти чине око осам одсто свих погинулих особа у саобраћајним несрећама иако су процентуално најмање заступљени у саобраћају. Према подацима Агенције за безбедност саобраћаја, у периоду од 2016. до 2020. године, у Републици Србији је у саобраћајним незгодама погинуло 250 бициклиста, док је 7.429 повређено. У 2021. години погинуло је 48 лица у својству возача бицикла, што је за око 17% више у односу на 2020. годину.

Имајући у виду наведено, циљ ове ревизије је био да утврдимо да ли су субјекти ревизије предузели одговарајуће активности ради унапређења бицикличког саобраћаја.

Ревизијом су обухваћени субјекти који имају надлежности у области бицикличког саобраћаја у складу са Законом о министарствима, Законом о локалној самоуправи, Законом о планирању и изградњи, Законом о путевима и Законом о безбедности саобраћаја на путевима и то:

- Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, надлежно за друмски саобраћај;
- ЈП Путеви Србије, управљач државних путева I и II реда;
- Град Београд, стара се о изградњи, реконструкцији, одржавању и коришћењу локалних путева и улица, чији су саставни елемент и бициклическе стазе и
- Град Нови Сад, стара се о изградњи, реконструкцији, одржавању и коришћењу локалних путева и улица, чији су саставни елемент и бициклическе стазе.

Након спроведене ревизије утврдили смо следеће:

Ефикаснијим планирањем и изградњом путне инфраструктуре која је у већој мери прилагођена потребама бициклиста, створиће се услови за безбедније коришћење бицикла и као начина превоза, а не само у сврху рекреације.

У наставку су дати закључци и налази до којих смо дошли у поступку ревизије:

Закључак 1: Надлежни субјекти нису у довољној мери вршили ефикасно планирање у области изградње и одржавања бициклическе инфраструктуре.

- Министарство, као ни градови Београд и Нови Сад, нису донели односно ускладили са Законом о путевима, све прописе од значаја за планирање изградње бициклических стаза које чине саставни елемент јавних путева.
- ЈП Путеви Србије није планирало изградњу бициклических стаза на државним путевима у периоду 2019-2021. године, што за последицу може имати изостанак услова за побољшање безбедности бициклиста као учесника у саобраћају.

Закључак 2: Предузете активности надлежних субјеката нису у довољној мери створиле услове за безбедно одвијање бициклическог саобраћаја и повећање његовог удела у укупном кретању.

- Град Нови Сад није одредио управљача јавних путева на својој територији, а управљач јавних путева у Граду Београду је обављао само поједине послове из делатности управљања јавним путевима.
- ЈП Путеви Србије као ни градови Београд и Нови Сад нису водили евиденцију о јавним путевима која садржи податке о бициклическим стазама, а не располажу ни ажурним подацима о уделу бициклическог саобраћаја у укупној расподели кретања у периоду 2019-2021. године.
- Иако је изградња бициклических стаза уз државни пут кроз насеље обавезујућа за јединице локалне самоуправе, до сада је на територији Републике Србије укупно изграђено 184 km, што износи око 6% дужине државних путева.
- Градови Београд и Нови Сад изградиле су приближно по 100 km бициклическе инфраструктуре, што је око трећина предвиђеног њиховим планским документима.

Закључак 3: Ефикасан надзор и координација између надлежних субјеката у области бицикличког саобраћаја нису у потпуности успостављени.

- Инспекцијски надзор није у довољној мери обезбедио поступање надзираних субјеката у складу са прописима у периоду 2019-2021. године.
- Није остварена одговарајућа координација између управљача јавних путева и надлежних субјеката у области бицикличког саобраћаја на државном и локалном нивоу.
- Град Београд није формирао Радну групу за праћење имплементације Плана одрживе урбане мобилности као ни Радну групу за имплементацију Плана, што може утицати на остваривање предвиђених циљева у погледу унапређења бицикличког саобраћаја.

Државна ревизорска институција је у циљу унапређења бицикличког саобраћаја субјектима ревизије дала одговарајуће препоруке.